

Posudek na diplomovou práci Bc. Jany Šmejkalové „Komparace zkušeností aktérů a akterek české komunální politiky z genderové perspektivy“

Politika je jedna z institucionálních sfér moderní společnosti, kde zpravidla nacházíme největší genderové rozdíly a nespravedlnosti. V demokratických společnostech je to také sféra, kde je velmi těžké prosadit jakékoliv změny, například kvóty, neboť jejich oponenti vždy (zne)užívají diskurz rovnosti a svobody volby občanů, do které se údajně nesmí zasahovat, ani když jsou rozdíly v reprezentaci různých společenských skupin zcela zjevné a nespravedlivé. Je proto zcela na místě věnovat politice stálou pozornost a sledovat, jak se situace na tomto poli vyvíjí a jak se zde (potenciálně) mění genderový řád.

Jana Šmejkalová se rozhodla svou pozornost upřít na úroveň komunální politiky, která v českém kontextu není zdaleka tak probádaná jako úroveň celostátní. Konkrétně zkoumala zkušenosti komunálních političek a politiků a jejich interpretace vlastní práce. Nezůstává tedy pouze u političek, jako některé jiné práce na toto téma, ale věnuje pozornost i politikům. Téma je tedy navýsost aktuální a má potenciál zaplnit jednu z mezer v našem poznání. I zvolená kvalitativní metodologie koresponduje se záměry autorky.

Na úvod svých posudků zpravidla komentuji přístup studujících k jejich diplomovým projektům a učiním tak i nyní. Předložená diplomová práce se rodila dlouho a s nemalými obtížemi, neboť Jana pracuje v diplomatických službách a tráví celé roky mimo Českou republiku. Na svůj výzkum si vždy musela vyšetřit nějaký čas z již tak omezené doby, kdy v Česku pobývá. Neměla obvykle ani standardní možnost konzultací tváří tvář. Je pravda, že jsme se dnes v koronakrizi všichni naučili konzultovat i virtuálně, ale dříve to nebylo vůbec obvyklé. Rád bych tedy ocenil nasazení a píli, kterou Jana svému diplomovému projektu věnovala za nelehké situace, kdy bylo velice snadné ztratit motivaci a práci vůbec nedokončit, jak se to stává nejedné studentce či studentovi. Ostatně i na samotnou obhajobu práce si musí vzít dovolenou a přicestovat v této cestování nepřející době až z Indie.

Dlouhodobá soustavná práce se projevuje i na finálním textu, který je po formální stránce velmi zdařilý. Jana vychytala drtivou většinu překlepů (snad jen v obsahu by nemusel ten jeden být), pracovala s citačním aparátem konzistentně a po několikerém přepisování dala práci jasnou strukturu a směr.

V teoretické části si autorka pečlivě buduje potřebný teoretický aparát, který posléze využívá při analýze empirických dat. Postupuje od základních pojmů, které nezapomíná definovat, co se občas studujícím stává, až k průniku genderového řádu s politickou sférou. Pracuje přitom se širokým okruhem literatury a ukazuje, že se dobře orientuje v odborném diskurzu a dokáže si udržet dostatečně kritický odstup od autorit v oboru. Nezapomíná ani na důležitá statistická data, která ukazují nevyrovnanost

zastoupení žen a mužů v politice, ale také jak se projevuje na různých úrovních politiky. Jen podotýkám, že tuto část Jana několikrát celou přepsala podle mých komentářů.

Podobně pečlivě Jana přistoupila i k představení metodologie, které dává jasnou představu, jakou metodu zvolila a proč, i jak postupovala při sběru a analýze dat. Dostatečnou pozornost věnuje i diskusi limitů zvolené metody, přičemž využívá feministickou metodologickou literaturu. Přiměřenou pozornost věnuje etické stránce věci, což je zcela v souladu s jejími feministickými východisky.

Samotná analýza je velmi rozsáhlá a zabírá téměř padesát stránek. Opět po řadě prepisů, Jana myslím dobře vytěžila rozsáhlá data a přichází z řadou zajímavých analytických vhledů. Nicméně zhodnocení jejího úsilí ponechám na oponentce, neboť jsem se na výsledné podobě nevyhnutelně podílel a nemám dostatečný odstup. Mohu jen ocenit, že Jana nesklouzla k pouhému popisu, ale aktivně se snaží o interpretace s využitím teoretického aparátu.

Z přechozích vět je asi zřejmé, že práce podle mne víc než splňuje nároky kladené na diplomovou práci na naší katedře a jako vedoucí práce navrhuji hodnocení výborně. Konečné hodnocení se bude odvíjet od výkonu u obhajoby.

Petr Pavlík

20.8.2020

Vedoucí práce